

Tas Latweeschu draungs.

1843. 25 März.

12ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Rihges. (24 Merz.) 22trâ Merz, pulksten 4 pehz pussdeenas, eefahze Daugawas led dus pee muhsu pilsehtas kustetes un eet leijâ. Bija gan daschs zilweks tannî azzumierkli wirs teem galdeem, kas preefch kahneekeem bija likts pahr, un 3 fewischki atraddahs us masu ledbus gabbalu; bet tok ahtri deesgan wehl atnahze latwa, un is-glahbe wissus. Drihs atkal ledbus apstahjahs, kamehr ohtreâ deenâ, no rihta pulksten' 8, no jauna nehmahs aiseet, un taggad uhdens jau drihs pa wissam irr skaidrs. Zaur to, ka mums scho seemu tik mas sneega bijis, mums arri naw bailes no leela uhdens; se wahrti wehl naw wis-aishwerti.

Is Rehwales. 15tâ Februar-deenâ, wakkâ, wiinneem tur stiprs pussrihtenis ar leeleem sneegu putteneem usnahze, bet pahr nakti jau palikke par negantu auku, kas lihds 18tâ Februar, wakkâ, weenâ gabbala plohsijahs un tik warrenas kuppenes fadsinne, ka gan drihs ne weens pats zilweks pahr scho laiku drihstejahs, is mahjahn eet. Zittas eelas arri teesham tik aplam no sneega bija eewilktas, ka kahjahn tikween ar mohkahn, bet ar sirgeem ne mas ne buhtu warrejuschi kuhjt zaur. Wilsfehtas wahrti bij pa wissam aispur:tinatî, ka neds poste, neds reismanni ne warreja tik eekschâ. Us semmehm daschâ weetâ wehl leelakas behdas atraddahs; jo zitteem zeema-kaudim, few un saweem lohpeem uhdeni sagahdajoht, bija jumteem lausteens zaur un pa scho zelsu ar leelahn mohkahn to sanest. 19tâ Febr. heidsoht atladsahs wehtra un putteni, ka kaudis nu warreja eesahkt tohs warrenus sneegus aishwest laukâ. Bet eedsihwotaj schehlojahs,zik pulka naudas wiinneem tas makkaschoht! Dr tee wiss-wezzaki zilweki tur tahdus puttenus ncm peedsihwosthi!

Is Kreewu semmes. Noteek gan arri tannî pusses, bet lohti retti, ka gaiffs paleek kâ patumschs speegelis, kurâ zitti tahti meschi, lauki un nammi tâ nospeeglosjahs, ka zilwekam gluschi tâ isskattahs, itt kâ schee meschi, lauki un nammi pa wissam buhtu zittâ mallâ, ne kur tee teesham stahw. 15tâ Dezember tahta gaiff speegs lofchana gaddijahs Kaluhga-gubbermenti Lauffes-aprinski, un parahdijs, itt ka tumschilla juhra paisija pahr sneegu laukeem, un itt ka schâi juhrâ wissadas leetas nospeeglosjahs. Wissi zilweki, kas to redseja, preezajahs pahr scho rettu shimi; laiks bija kluß, falna jau drihs pa wissam atlaidusees, un teem weegleem padebbescheem daschâs wees-tas bija zaurumi, kur atkal skaidra debbes parahdiyahs.

Podolies-gubbermenti, Tampoles-aprinski, 15tâ Janwar nedsihws behrns pee-

dsimmiss, kam bija 2 galwas, 4 rohkas un 3 kahjas. — Un atkal Permes-gubbermenti, Irbitches aprinski, 22trâ Dezember Kreewou semnekeem arri peedsummis nedsihws behrns ar diwahm galwahm, 3 rohkahm un 4 kahjahn.

Is Wahjsemmes. Dauds gudri zilweki senn laikos irr fazzijufchi, ka ne eshoft labbi, fakki pa nakti tahlâas istabâs turreht, kur zilweki gult; bet tatschu tas wehl brihscham noteek pee teem laudim, kas labbas mahzibas ne gribb peenemt. Klausait tadeht, kahda jauna nesaima atkal jaur fakki irr gaddijusees. Weena seewa bija sawu fakki aplam eeraddingajuse pa nakti valikt istabâ, bet preeksch 8 nedde-kahm fakkis nakti winnas pussgadda wezza behrnina schuhpli eekahpe, kas blakkam pee mahtes gultas stahweja, tur apgullahs, un issteepahs pahri pahr behrnina waldsina, tik ka schis ne noslahpe. Mahte, dsirdehama,zik gruhii behrninsch dwaschu well, mohstahs, sagrahbj fakki un to tik diki is schuhpli ismett pee semmes, ka zerre, no bailehm nu wairs ne kahpschoht eekschâ. Tomehr pehz ihsa laika, kad mahte jau atkal bija eemigguse, fakkis no jauna lezz schuhpli un apgullahs atkal wirs behrnina waldsina. Mahte ohtru reis, behrna waidus dsirdehama, istruhkf no meega, ar bailehm un duß mahm sagrahbj fakki, to pa durrim ishveesch laukâ, un to satruhkfuschi, raudadamu behrnina eenemim sawâ paschâ gulta. To apklußinajuse, eemeeg no jauna, bet nu winnaai baillsig sapnis parahdahs. Winnai schkeet, ka treschu reis fakkis nahk, un winnas mißlam sihdamam leekahs pahri pahr mutti. To jau winna ne gribbeja zeest, tadeht paschâ meega sagrahbe to behrnu, un scho, ka jau pa sapni, par to fakki turredama, winnu ar tahdu spehku issweede is gultas pee semmes, ka behrns tuhlin, gouschi raudadams, winnu usmohdinaja. Ut rawas behdas un sirds-chstus, ar ko nu sawu sihdamu pajehle! Bet tok ne gahje tuhlin pee dokteru; zerreja, ka jau ne buhschoht wis par fahdi, — kamehr nu, tik preeksch pahri deenahm atrabdis, ka behrnina muggura fauls paleekohelikhs un pats sahkoht noleest, steidsahs pee doktera, — warr buht, jau pahr wehli.

Is Enlenderu semmes. Dokteri jau senn laikos mahza: kam patihkoht ar ween wessels buht, tas lai few kahjas turroht filtas un galwu aufstu. — Bet dascheem fungem wirskuppes pahrmaggas, tapehz weens Enlenderu kerpneeks lohti preezajahs, isdohmajis un isprohwejis, ka appaksch Kurpes dibben a labs tschuppis sirgu spalwu jaleek, ka tad kahjas paleekohf fausas un filtas.

Gudrs wihrs tur ne senn isdohmajis un no strikkeem un drahteeem fataisijits leelu stipru tihku, ko isspreest tahdu nammu preekschâ, kur par nelafti ugguns spruzzis wollâ; jo tas ta fewischki fataisichts, ka zilweki, kas laikam wehl valikkuschi namma eekschâ, bes bailehm jaur lohgeem, wvi tr no jumteem warretu usmestees wirsfu. Teiz, ka waldschana scho tihku likkuse isprohweht un atrabbusc lohti derrigu.

Is Amerikas. Pee West-Indijes jeb Widdus-Amerikas peederr labbi leela juhras-salla, ko nosauz Swadeluhpe un tur zitta pilsehta wifit, wahrda Poent-a-Viter. Schinni pilsehta dsihwoja liths 17,000 dwehfeles eeksch 1800 nammeem. Bet 27ta Janwar tur semme tik warreni sahze trihzeht un pahr 8 deenahm ta negant schaubi-jahs un mehcajahs, ka no wißeem nammeem wairs ne weens ne stahw, un liths 5000 zilweki breesmigu nahwi appaksch tecim sagahsuscheem muhreem atrabde. No tahm 100 julkara-dsirnawahm irr arri 83 pa wissam ispohtitas, un tahs 17 zittas puschas.

To stahdi pee prezzehm rehkinā us 30 millionēhm rublu kap. un to stahdi pee laukeem, dahrseem un mescheem us 40 millionēhm. Lai muhsu lassitajī arri mas dauds dabbu sunnaht pahr tahdahm breefrahm, kas jaur semmes tri hje schanu warr notikt, mehs tē minneem dohsum grahmatu lassift, ko 8tā deena vats lehnina gubernators no turrenes irr rakstijis. Winsch stahsta tā: »Kad tē semme eeslādz trihjeht, tad es biju zettā us teesas-nammu, bet tuhlin gree schohs us mahjahn un eegahju leelmahtes istabā, winnu apmeerinah un eedrohfschinaht, jo wehl ne zerrejn, ka kahda nelaime notikschohc. Bet jau pa treppi kahpjoht us augschu, nomanniju ar bailehm, ka us lahgu ne buhfschoht. Tapebz steidsohs, leelmahti west leija, bet treppes kahpi isschkihraphs un muhs mehtaja no weenas pusses us ohtru. Leija nonakuschi, mehs redsejam, ka zieti muhri jau bija eegahsufches. Upstahjamees appaksch wahreem, zerrēdamī, ka welwī tīk chri ne eegahsifchotees, bet pehz ihfa brihita jau semme jo stiprakt nehmahs schaubitees, un wiss nams lihds ar welwi fogahsahs. Mekleju leelmahti fargaht, bet akmini muhs abbus rahwe pee semmes, un mehs ar muhsu drupveem tikkam apklahti; leelmahtei galwa un plezze bija sadausita; man pascham kreisa kahja fatreekta un assinis tezzeja vahrt waigu. Leela laime, ka mehs wehl ne bijam isgahschi us eelu, jo tad bes schehlofchanas jau buhtum nosisti, tā ka muhsu nabbaga mahsei gaddisjahs, kas no leelahm bailehm isbehdsē us eelahm un tāt paschā azzunirkli tur tikke nosista. Tanni brihdi, kad muhsu nams eegahsahs, mehs wairs ne ko ne warrejam redseht, jo wissas leetas bīha weenōs puttekīds. Mehs brehjam pehz valihgā, bet ilgi ne weens ne atmahze. Kad laudis nahze un man iswilke ahra, tad biju bes sehgas; tīk leelmahte man pehz stahstja,zik breefniģi es effoh iſſtattisees. Kad atkal pamohdohs, tad tohs laudis luhdsu, lai man nesshoht us to ohtru pilssehtas dalku, kur jau ugguns nikni plohsijahs; jo gribbeju labprahi tur eedsihwotajus flubbinah us dseh.schau un glahfschanu. Bet drīhs ūaldri parahdisjahs, ka arri tur wissas pulsēs effoh weltas, jo sprizzes jau wissas bija vohsta un vhdēni ne kur wairs ne warreja dabbuht. Mihligā prahā lautini man un leelmahti aistesse pahr leebleem tschuppeem mirronu us leelu plazzi, kur tahdas leelas breefmas dabbujam redseht, kahdas wehl muhscham ne bijam dohmajuschi, un kas gan gruhtī ar währdeem jaissakka. Ne issfātami zilweki brehfdamī un raudadami tur mistriu mistram tezzeja un mekleja farus raddus starpteeem lihkeem, mireejeem un fasisteem. Muls wiinni bija guldinajuschi us leelu spilwent, bet mums starpā bija weens nabbaga kalls behrniasch eespraudes, un drebbedams turrejahs zeeti pee mums, luhgdoms, bi winnu ne dsennohrt prohjam! Mums pa labbu rohku gulleja pee semmes weena feewi, kam dokteri weenu kahju bija nogree, suschi, un pa kreisu rohku gulleja atkal weenswihrs, kas wiss pahr meesahm ar assim bija apsegts. — Sew wiss-apkahrt, zittu n̄ ko ne dūrdejam, ne ka maijanas un brehfschanas pehz glahfschanas. Ak, muhschen es schahs balsis ne aismirischur! — Weens dokters atmahze un man gribbeja assinalast, bet winsch jau pee tīk leela pulka zilmeku to paschu darbu bija padarrijs, ka winna zirritis jau tīk bija atzirsts, ka winsch ahderi ne warreja panahkt. — Ko semmes trihjechana ne jau bija ispohstijute, to wehl ugguns aprihje. — Wisseem 12,000 zilweken eeksch pahri minutehm ween pasudde wiss, kas minneem peederetjaz — wiss! wiss!

— — —

S a g l a n g a.

Mahjâ, las eelsch mescha taklu;
Daschreis issuhd pahra zahlu;
Mahjas=mahte, wahrdâ Eewa,
Bija deesgan gudra seewa;
Schi nu dohma, sagli trahpih;
Un tad mugguru tam lahpih;
Tapehz arri daschu nakti;
Zahlus walteja ar makti;
Bet a re, tak wîs par welti;
Kaut gan daschi spohsti zelti.
Zahlî allasch suhd no laktas,
Kaut gan saglam bedres râktas.
Mahjas=mahte newarr saprast,
Kâ nu buhschoht sagli atrast;
Tapehz meerâ gull eelsch mahjas,
Ne kâ welti lausa kahjas.
Raugi! weenreis trohlsnis zellahs,
Zahlî arr' no laktas wellahs;
Mahjas=mahte kalpus fauze,
Lai jel flatt', las zahlus trauze.
Schee nu eet, kur zahlus traubaz;
Wissus laktus tur nu tschamda;
Luhlin kâ schee stipri brehze,
Veedarbâ tad lapfa lehze,
Tur us aitahm wijsu kritte.
Kas par nakti teitan mitte.
Aitas nu kâ trakas frehja,

Par lo kalpi gauschi smehja;
Zitti ee-eet ehkâ eelschâ,
Zitti stahw preelsch durwim preelschâ.
Rihjas=durwîs paleek wallâ,
Lapfa eestreen tur kâ allâ;
Kehraji tai pakkat nahze
Un ar rungahm hwaipiht fahze,
Lapfa zittur newarr glehtees,
Tapehz dohma, krahni flehpees;
Bet is krahns to ahrâ rahwe
Un bes schehlastibas kahwe.
Pehdigi tai nowerk ahdu,
Kraukleem ismetti plifku tahdu,
Krohga-tehwam ahdu atdohd,
Kas til pahra rubius edohd,
Las scho ahdu turr' par lehtu,
Usleek mahjâ to us sehtu,
Lai jel wehjisch tai wirsu streetu,
Ka tak pelui ahrâ eetu.
Sunni nahk no mescha laukâ,
Dohma: „ahba deesgan tauka!“
Bits par zittu fahk to plohsicht,
Kamehi naw ne kas, ko ohsticht,
Ta nu beidsahs galla, ahba!
Sagleem tas ar pirkstu rahda:
„San ten weenreis sawilks walgu,
Dabbusi tad sawu algu.“ R....n.

Sinna, zit naudas 24 Mârz=mehn. deenâ 1843 eelsch Rihges maksaja
par daschahm prezehm.

	Sadr.		Sadr.
	naudâ.		naudâ.
	Rb. K.		Rb. K.
Par		Par	
1 puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 30	1 pohdu (20 mahrzinneem) wasku	7
meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	tabala	65
kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2 20	swessa	50
wusu	— 75	dselses	75
sienu	1 40	linnu, feohna	1 80
rupju rudsu: miltu	1 25	bratka	1 60
bihdeletu rudsu: miltu	1 80	kannepu	1
bihdeletu kweeschu: miltu	1 50	schlibu appinu	2
meeschu: patraimu	1 50	neschichtu jed prezzes appinu	1 20
eefala	1 10	muzzu filku, eglu muzzâ	7
linnu: feeklas	2 50	lasdu muzzâ	7 25
kannepu: feeklas	1 50	smalkas fabls	4
1 welumur seena, 30 pohdus smagga	4	rupjas daltas fabls	4 10
bartotu wehreschu gallu, pa pohdu	1 20	wahli brandmihna, pussdegga	7
		dimeggaga	9

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s
pee № 11 un 12.

18 un 25 März 1843.

Derrigas mahzibas par Zahsepa stahsteem.

Ka Zahseps saweem brahleem dewees pasiht.

(Slatteres Latwo. dr. paw. 1842 № 39 un 40; 41 un 42; 45 un 46; 47 un 48, un 1843 № 1 un 2; 3 un 4; 7 un 8.)

Miehlaigs lassitajs, preeki un behdas schinni faule pahmainahs. Neddelahm leetus lihst, wissas folnes mirekst eeksch uhdena, Deewa dahwanas sah, us stohbra stahwe-damas us lauka, sapuht; tas sehjejs behdu pilns dohma: schinni seemâ buhs babs zilwekeem un lohpeem! Te Deewos peesuhta filtu wehjau, un faule no agra rihta lihds wehlom wakkaram spihd ar jauku spihdeschanu un atnemm semmei flapjumu; rihta miglas to flapjumu panemm un to guldina juhras besdibbens, un tas gads, kas rah-djahs badda gads buht, irr augligs un svehthits gads pa mallu mallahm. To jaw effam fadishwojuschi. Ta irr eeksch laizigahm, ta patt eeksch garrigahm leetahm. Deewa dohmas naro muhsu dohmas. Tas zelch, kas wedd us debbeis lihgsmisu, eet zaur kruft un behdahm. Gaddeem dsjhwajam eeksch behdahm, gruhtibahm un firbehsteem; wehlamees israhptees no schihs wahrgu buhdinas, wehlamees rikt atrais-sti no schihs paoules, te mittahs muhsu behdas, Deews mums peeschkire laimi un lablahschanan un mums patihkahs dsjhwah, un mehs wehlamees wehl dauds deenas. Kaitht schinni dsjhwibas laikâ.

Wiss, ko lihds schim effam dsirdejuschi no Zahsepa un winna brahleem, muhsu firdsweetinu peepildija ar nopuschchanu. Woi Zahsepam bija gruhti, jeb winna brahleem bija gruhti. Bet tee stahsti, ko schodeen apzerresim, muhsu firdi peepildihs ar preekeem. Zahsepam un winna brahleem firds lezz no preekeem, un winneem preeza-jahs lihds Woraüs un winna faime. Apzerresim tad nu schodeen (Luhko: Mohs. 1mas grahmatac 45tu nobastu)

Ka Zahseps saweem brahleem dewees pasiht.

Kad wissi Zehkaba dehli, ir Benjamins, Zahsepa preefschâ stahweja, un Zahseps wissu itt skaidri bija iswaizajis pehz wezza Zehkaba; woi tas wehl effohts dsjhwos, un ka tam klahjahs, un kad winsch tohs brahlus bija lizzis par sagleem dsjht, tad ka tati preefschajâ nodallâ dabbujam lassih, Zahseps ittin sawadu dabbu, un sawadu prah' un firdi atrabde pee saweem brahleem Egipthes semme, ne ka tee tam bija parahbijuschi mahjas, Kanaäna semme, sawa tehwa Zehkaba nammâ. Tee ne turreja wairs tik weeglu prah'tu, ka tee ne buhtu behdajuschi, woi zits raud jeb sineijahs. Eeksch winna firdim wairs ne bija eenaidiba un dusmiba, tur pretim tee parahbijâ pageschchanu, mihestibu un pakauschanu us Deewu. Mums wisseem firds kluë pahremta, kad preefschajâ nodallâ lassijam, ka Juda par Benjaminu luhdsees, ka winsch sawu paschu

meesu gribbeja eelikl kihlam par Benjaminu, ka winsch labbak faru dñhwibū gribbeja atdoht, ne kā tohs firdehstus redseht, kās wezzam Zehkabam buhtu usgahjuschī, ja tee dehli buhtu atnahfuschi us Kanaäna semmi bes ta jaunaka deyha Benjaminā.

Kad Zuba tā wissat luhsahs, tad Zahseps wairs ne warreja saturreeēs. Winsch isfuhtija wissus Egipterus ahrā, un ne bija zittī leezineeki, kā tik ween Deews un Zehkaba dehli. Un Zahseps pahele faru balsi raudadams. Zahsepam bija, kā kad kahdu tekkoschū uhdeni sadambe. Saleek dambim akminī pee akmina klah un wissu geeti faminn un kohpā fasit, lai tas uhdens ne dabbohn zaurumu, bet tas uhdens ilgojahs wezzu tekku usnemt, un jebkars pilleentisch eet pee ta dampja schehlastibū luhtees, un fakrs eet un urbī faru teefinū un skallo faru teefinū no semmes nobst, luhds kamehr weizahs weenam un oħram un tresham pilleentiam isschukt dambim zauri. Un kad tee zittī pilleeni to dabbujuschi redseht, tad schee teem zirteem dseennahs ar taħdu johni pakka, ka tħi wissu leelaku akmiki teem ne warr atturretees prettim. Un kad tee naħk aumakam, weens oħram wiflu krixdami, un tee noproht, ka teem ne warr leegħ wezzu un eerastu zellu eet, tad tee preezajahs ar leelu preeku, un leħfa par għisu, un breħz ar leelu breħxchanu, un swilpe, kauz un dragga, ka tee ar faru flannu wallodu peepilda wissu klahjumu, un nospeesch puutneem u l-hapseem un żilwekeem wal-lodu, tā ka scho balsi ne warr dñirdeht. Kapatt bija pee Zahsepa. Zahsepam iet no katra waħda, ko winsch dñirbeja, fids wairak nessahs pebz miħla teħwa im-miħlas teħwu semmies, un jebkars waħrds, ko tee braħti runnajha, kahdu teefinū no du smiħ bas un eenaidħbas atloħbiha no fids nobst, kamehr wissa dusmiba nosudde un winsch ne warreja pebz wairs saturreeēs un wiċċa preeki dewahs sinnamī ar flannu raudadamu balsi. Kad winsch ar fareem braħleem bija weens palizzis; tad winsch us teem saż-żiġi: Es esmu Zahseps! Woi tad mans teħwix pateeji wehl dñħwo? — Un kad tee braħti pahrbijahs preeksch wiċċa waiga, un teem fids farahwahs pee ta waħda; «es esmu Zahseps!» un teem matti saż-żieħlaħs stohwus un teem schauschalas noxfrehje għarr wisseem kauleem, un teem zellī un kauli un meesas taħbijs drebbejt, tad Zahseps aktal nsnejne wallodu, sażżejjed: Ko juhs triħżaq un baħlojatees? Kam juhs effat tā kā apstulbuschi? Es esmu Zahseps, juhsu braħlis, ko juhs effat pahrdewuschi us Egip̄es semmi. Un nu ne behdajatees, ne israugatees bailigi, ka juhs man effat schurp pahrwedduschi. Woi tad scheit esmu bes Deewa sunnas! Deewa man juhsu preekschā schurp fuhtijis, juhsu dñħwibas usturreschanas pebz. Deewa to irr darris, lai juhs aktrohs dñħwi wirs semmes, lai winsch juhs dñħwius isglahbtu zaur leelu ispestišchanu. Un nu — juhs nè, bet Deewa man schurp irr fuhtijis. Deewa man Warauim par teħwux lizzis, un par fungu wissu wiċċa nammā un par walditaju wissas Egip̄es semmes. Steidsatees or steigħchanu, eita pee manna teħwa un fakkajt us to: taww dehls Zahseps dñħwo! Deewa wiċċu eezeħlis par fungu eeksch wissas Egip̄es semmes; winsch tew ażżejha pee sejim naħkt! Ne kawejjes, luhdsams, ne kawejjes naħkt! Ak! warr buxt, juhs to ne warrat galwà sanemt, ka es juhsu braħlis esmu. Bet raugi, juhsu ażżejħi reds un manno braħta Benjamina ażżejħi reds, ka manna mutte us jums runna; Pasalkait mannam teħwam wissu mannu goħdibu Egip̄es semmè, un wissu, ko juhs effat redsejuschi, un steidsatees un atweddeet mannu teħwux schurp.

Un wisch kompahs Benjamindam sawam brahlim kafkâ, un raudaja, un Benjamins raudaja pee wiisa kafkâ. Un ne ween Benjamini, — wissus brahlus wisch skuhp-stija un wissi raudaja preeku-assaras.

Mahzees scheitan, kristigs zilweks, ka tik ween tur Deewa walstiba irr, kur brahli weenprahiti kohpâ dñhwo. Augstâ skannâ Dahwidz mahza dseedah: Rangi, kahda inihliga un jauka leeta irr, kad brahli weenprahiti kohpâ dñhwo. Tas irr itt ka ta rassa, kas no Ermona nokriht us Zianes kalneem; jo tas Kungs peefohla tur sivehlibu un dñhwoschanu muhschigi. Neweenam no mums, mihti lassitaji, ne buhs patzzees redseht un dñrdeht, ka Jekaba dehli warras darbus darrja pee sawa brahla Dahsepa, to eemesdami bedre eekschâ, pehz atkal winnu no tahs bedres isnemdamî un par diwidesmits sudraba grascuum Ismaëliteru kupscheem pahrdochdamî. Kam tahdi warras darbi warreja patik? Ir tas mums ne patikke, kad Jekaba dehleem pakat dñnnahs, kad tohs Egiptes semmê faistiha un tohs zeetumâ eemette, kad tohs pehz atkal par sagelem dñinne un tohs baldija ar kahdu ne kahdu baidischana. Lai arri tahdu pahrbandischana tee bija pelnhuschi, lai arridsan schi teem bija, warr buht, wajadsiga pee winnu dwehfelles schéhstischanas, tomeht arri schee Dahsepa-darbi un wahrdi mums ne patikke, mums pee firdsweetinas ne kehrabs klah, jo Deewam, tam Kungam, peenahkahs atreebees un ne mums pascheem. Un nesinnatajam wiss tas, ko Dahseps ar saweem brahleem darrja, ta ka atreebschana israhdljahs, bet kad schodeen lassam, ka Dahseps ne warr beigt teem brahleem sawu mihestibû, sawu firdspreeku parahdicht ar wahrdeem un ar barbeem, tad wisseem mums to dñrdeht patikhahs.

Besdeewigeem laudim irr preeks un luste, niknus sunnus kohpâ faridinaht, lai tee zits zittu plohsahs lihds assinim; winni preezajahs, ja teem assinis aumalahm tekk no wahctm ahrâ un ja tas wahjakais pussdñhws eeksch leelahm sahpehm kaukdams un brehkdams pahf semmi wolstahs, bet deewabihiti laudis eet starpâ un rauga tohs is-schikt, jeb, to ne warredami jeb ne drifkstedami to dorriht, teem paleek bail, tahdu assins isleeschana, tahdu vohstischana redseht. Besdeewigeem laudim teem arridsan irr preeks un luste zilwelus kohpâ faridhiht, tee eet plukschkedami un mellus fateik-dami weenam un ohtram klah, un kad teem weizahs, ka weens prett ohtru zellahs, ka tee kahk lemmotees un bahrees un zits zittu lahdetees, tad tee preezajahs ar leelu preeku. Zit daschdeen puiseni, ganni, ng besdeewigeem laudim teek kohpâ fariditi, lai tes weens ohtram lezz mattos eekschâ, un ja tee tahdu besdeewigu usskubbina schana klausâ un zits zittam uskreen wirsi, un weens ohtram rauj un plehsch pee matteem un weens ohtram peerl isbausa, tad tee leelee stahw apkahrt un preezajahs ar leelu preeku un usceiz to, kas leelakas dusmas parahdis. Bet ja deewabihigam zilwekom gabbahs peenahk klah, tad wisch raudus nerahnuus apfauz, un wisch pahrmahja weenu un ohteu ar labbu jeb ar launu, un flussina winnu bahrisbu un tohs fameerina kohpâ. Pateesi, mihlajs lassitaji, kur brahli weenprahiti kohpâ dñhwo, tur Deewam un gohdeem laudim un Deewa behrneem patikhahs buht, bet kur eenaidiba un dusmiba walda, tur ta debbesu tehwa ajs nowehschahs nohst. Deewos irr ta mihestiba un kur tas gars tahs mihestibas now, tur arridsan Deewos now klah ar labbpatischana un ar sivehlibu. Leekat to labbi wehra, juhs wissi, kas juhs schohs wahrdus lassat.

Leeat to wehrâ, laulati draugi! Ak! warr buht daschâ deenâ un daschâ nakti mahsu
 laudim palifke bail redseht un dsirdeht, kâ juhs kohpâ dsihwojat. Kad feewa zellahs
 kahjup un sahk wihsru lemmohet un lahdeht un schkendeht, kad wihs to ne nefs klussâ
 prachtâ un pajelt rohku un seewu sahk fist un dausih, kad tee nu farrojahs weens ar
 ohtru un famus faulus lausch, kad weens us to iseet, ohtru fist un kaut lihds assinim
 un tam fillas sihmes salikt pahr wissu meesu. Laulati draugi! woi tahda dusmiba warr
 Deewam patik?! Kad tahdâ eenaidâ fa-eet kaut kur zilweku behrni, woi tas warr
 Deewam patik?! — Ja tu sebbâ wakkarâ gribbi eefsch meega apmestees un gribbi
 sawas rohkas salikt kohpâ un sawu tehwu-reisî noskaitiht, bet tu to ne warri darrift,
 ta labb ka tarî mahjinekt fa-eet dumpi un weenâ bahrshana, un weenâs lemmoscha-
 nhâs zits ar zittu dsihwo, woi tas kautkurrum no mums patiks? Un ja nu mums tahda
 buhshana ne patikh, — woi tahda tad Deewam un Jesum Kristum patiks? — Manni
 mihti, tâ raksta tas Apustuls Jekabs, lai ifkatrs zilwels irr ischaklis dsirdeht, bet pa-
 lehns runnaht un palehns dusmoht. Jo ta zilweka dusmiba ne pastrâha, kas irr taifns
 preeksch Deewa. Noleezeet nohst, tâ raksta tas Apustuls Pahlwils, wissas schihs lee-
 tas: dusmibu, bahrshibu, taunumu, Deewa saimoschanu, beskaunigus wahrdus no
 juhsu muttes. Un teem Ewesereem wisch räksta: Lai ta faule ne noeet pahr juhsu
 dusmibu. Ne dohdeet weetu tam wellam. Wissam ruhkuumam, un dusmibai un bahr-
 shibai, un brehkschanai un saimoschanai buhs tahtu nohst buht no jums, un wissam tau-
 numam. Bet esseet zits ar zittu laipnigi, firdsschehligi, zits par zittu apschehlojrees,
 ittin kâ arri Deews eeksch Kristu irr apschehlojrees pahr jums. Tâ Deewa svehti
 wahrdi mahza darrift, un tawa firds tem tâ mahza darrift; jo tak tew patikhahs
 redseht, kâ Jahseps saweem brahleem peedohd, un kâ wisch tem apkampjahs ap-
 faku un preeku affaras raud. Nu tad darrí tu jelle täpac, mihtais laffitais! Warr
 buht weenam un ohtram kahda leeta, kahda mekleschanahs, kahds eenaidâ irr prett
 sawu tuwaku; warr buht, taws tuwakais tewis irr dikti eekaitinajis, tawu gohdu lau-
 pidams, tewis apmellodams, tewim pahri darridams. Ne fakti pee fewim: »To ne
 warr zeest, to ne warr panest! Es gribbu eet zaur wissahm teesahm winnu pahrmah-
 giht. Es meerâ ne dohschohs, lihds kamehr winnu ispohstischu!« — Un ja tewim tee-
 scham weiktohs, tawan prettineekam sumkahrige atreebtees, ne dohma un ne preeza-
 jees us tahdu atreebschanu! Lai ta tew ne irr Igohda weeta, preeksch pagasta teesas
 un aprinku teesas un wirspils teesas stahweht kâ apsuhdjerais! Weenu stundu buht
 appaksch Deewa namma pagalmjeem wairak svehtibu tewim nessihs, ne kâ tuhstohsch
 deenas, ko tu par teesahm wasajes. Effi labbprahlangs tawan prettineekam drihs, —
 mahza taws Rungs Jesus, — teekam tu wehl effi ar winnu us scho dsihwibas zellu;
 taunohts ne taunojees, lemmohts ne lemmojees prettim! Dsirdeht, ka weens ohtram
 gohdu laupa, ka weens ohtru ar sawu mutti pohtahs un kremlahs, tas Deewam ne
 patikh. Neba bes Deewa sunnas mums mactiu galwâ warr aistikt; nej wissumasaka
 un nej wissuleelaka pahridarrischana mums bes Deewa sunnas, bes ka Deewa gudriba
 klahf irr, mums neneeks ne warr notikt. Tad nu, laulati draugi, wihs ar seewu,
 tehws ar dehlu, brahlis ar brahli, rads ar raddu, kaimisch ar kaimiu tassat meery!
 Kam dsihwojat eenaidâ, kam dusmibâ un schkelschanahs? Juhsu dsihwibas laiks jaw

irr ihfs laiks, lam juhs sawu deenischku mafstici grsbbat ar schultim, un sawu uhbens malzinu ar wehrmelehm sajaukt kohpâ? Woi tas jums ees labbumâ? Peedohdat weens ohram, sneedsatees mihligi rohkas! Redz, Deewa dahwanas un ta Kunga fwehtiba irr eeksch juhsu dahrseem un eeksch juhsu apzirkneem un us juhsu laukeem, nemmat kahdu teefiau, fatafat kahdu meelastu, aizinajat — luhdseet ar luhgfschanu, laischat septicreis blakkam sunnas juhsu waibneekam, loi winsch atnahk, un kad winsch irr pee jums atnahjis, tad usnemmat wallodu tâ. Sakti: Es dabbuju lasshât kahdâ lappina to stahstu no Zahsepa, ka Zahseps faweeem waidneekeem peedewis, ka tee brahli, kas bija enaida, sagahjuschees mihligi, apkampahs un weens ohram preeku assaras us plezzeem kaisija. Man tas ar leelu patikschchanu irr patizzees. Af! es apnehmohs paraudsiht, woi man ne weiksees arridsan ar jums eeksch meera fatiktees. Un nu, seewin mihta! wihrin mihta! Mihta! tehws jeb mihta mahte, mihta kaimin, es luhsdohs ar stipru luhgfschanu: laibat par galwu pahri to wezzu dusmibu un wezzu enaaidu, darrisim meeru! Kas arri taws prettineeks buhtu bijis, to usrunna tâ: Woi tad mehs arri ne warram eeksch mihlestibas fa-eetees? Lam tad mums tahda leela enaida mas waijaga? Un ja winsch, ja tas, ko tu tâ meelo pee dwehseles un pee mexas, buhtu taws pahtidarritajs bijis, winsch nosargs waigâ un winsch sahks taisnoees un fazzih: Es ne biju tik tauni nodohmajis, manna dusmiba naw us nahwi, un ka wehl zittadi winsch taisnoees, — un Deews nahks paligâ un juhs ne peeminneseet to wezzu enaaidu, juhs baudiseet ar preeku to, ar ko Deews juhs fwehtijis. Un ja gab-ditohs kahdam enahkt, kas Deewu bishstabs, winsch preezasees un lihgsmosees ar jums un winsch fazzih: redz, zif nu juhs gudri un faprattigi darrat, weens ohram peedohdami, weens ohtru meelodami. Un ja kahds besdeewigajs, enahjis, fakka tâ: redz nu, kas tas irr? Woi tad juhs wehl ne stahwat eeksch prazzelehm, woi pat-labban wehl ne bija tâ, ka juhs ne greesat weens ohram zellu; ka tad nu jums klah-jahs tik mihligi kohpâ buht? tad ne klausî tahdu wallodu, bet aigahdajees, tq no tava Kunga Jesus tee besdeewigee arridsan irr fazzijuscht: Kas tas irr, ka schis kohpâ ehb un dserr ar teem Wariseereem un muistineekeem? Teem besdeewigeem tahda fameerinaschanahs ne patiks, teem patikhaks enaiddibas un dusmibas ugguni faktur, bet Deews, tas Kungs, taws radbitajs, un Jesus Kristus, taws pestitajs, un tas fwehtajs gars, taws fwehtu-darritajs, missi Deewa engelt un ta draudsiba to fwehtu preezasees par tewim, ja tu ne kausi wairs enaiddibai un dusmibai, bet mihlestibai un pa-zeeschanaï vahr fewim waldisht. Bet neween tafs dehbefis preezasees, arridsan semmes wirsu gaddisees, kas ar jums preezasees.

Tâ bija pee Zahsepa. Kad to flawu no ta, kas ar Zahsepu un winna brahlegm bija notizzees, Warauß nammâ daudsinaja, kad pasazzija: Zahsepa brahli irr atnahkusch, tad tas patikkle Warauum un winna kalpeem. Un Warauß pawehleja Zahsepam sawus brahlus baggatigi apdahwinah un tohs atkal suhtih us Kanaäna semmi. Mahzi winnus tâ darriht, fazzija Warauß us Zahsepu: Nemmeet juhsu tehwu un juhsu faimi, un nahjeet pee man, tad es jums Egipces semmes labbumu dohfschu un juhs ehdisseet tafs semmes treknumu. Nemmeet no Egipces semmes rattus preeksch juhsu behrni-zeem, un preeksch juhsu seewahn un juhs ehdisseet tafs semmes treknumu. Un Israëla

behrni tā darrīja un Jahseps teem wehl dewe dahwanas līhds us mahjahn nest un tohs atlaisdams wīsch teem brahleem peekohdinaja: Ne barratees, par zettu eedami.

Us pirmu redsi tā isleekahs, itt kā Jahseps scheit nepeederrigus wahrdus fakka. Patlabban tee brahli bija preeku offaras raudajuschi, patlabban Jahseps tohs baggatigt bija apdahwinajis, un nu wīsch atkal usnemm tā kā wezzas pehdas dsicht, teem peekohdinadams: lai tee ne barrahs. — Jahseps faweeem brahleem schohs wahrdus fazzidams parahdija, kā wīsch bija gndrs wihrs un kā wīsch pasinne zilweka wahju dabbu. Zebkatrs, kam gaddijees zittus meerinah, tas sinnahs, kā tā irr: Schē winni skuhpstahs, schē tee irr wisslabbakee draugi, tē atkal welns schaujahs starpā, un pehz neeka wahrdina fahk atkal strihdetees un bahrtrees, un tas ohtrajs eenaidis irr slimaks, ne kā tas pirmajs. Ta labb Jahseps faweeem brahleem peekohdina, lai tee ne barrahs; lai ne mekle pehdas, kusch pirmajs Jahsepam pahri darrījis, lai tee turprettim Deewam pateiz, kā Deews wisseem to eenaidibū us labbu irr greesis.

Un kad tee brahli nonahze us Kanaäna semmi un Isräelis wissu stahstija, kas bija notizzees, tad Isräels to ne gribbeja tizzeht. Bet kad tee us winnu runnaja wissus Jahsepa wahrdus, ko wīsch us teem bija fazzis, un kad wīsch tohs ratus eeraudija, ko Jahseps bija suhtijis winnu atwest, tad Zehkaba gars atdihwojabs un Isräels fazzija: Tas irr gan! Kad mans dehls Jahseps wehl dsichwo, es eeschu un winnu apraudsifschu, pirms es mirechu.

Kahdu ne-isfakkamu leelu preeku wezzajs Isräelis scheit dabbuja bauhdit! Stahw rakkijts: winna gars atdihwojabs pee tahs wehsts, ko wīsch dabbuja dsirdeht! Tā bija Isrälim, tā wisseem wezzakeem irr, kad tee preeku dabbohn redseht pee faweeem behrneem. Jahseps ne bija ne ween dsihws, bet Jahseps arri bija leelā gohdā un tas ne bija sweschumā sawu tehwu Deewu aismirsis, wīsch bija labbi galwā paturrejis to zettortu baufli, wīsch sawu tehwu wehl mihtoja ar to paschu stipru mihestibū, ar ko wīsch sawu tehwu bija mihestis, ganna puissens buhdams. Zik daschs tehwu un zik dascha mahte to gan fadishwo pee faweeem behrneem, ka tee behrni teek pee mantas un pee gohda, bet reds! tee kaunahs fawa tehwa un atraujahs no fawas mahtes. Ja tee arri teem kahdu teefstu dohd no fawas mantas, teem apgahdadami ruhni un maissi, tad tak teem wezzakeem ne dohd no fawa gohda, tohs pee galda ne sehdinadami pirmā wettā, turprettim tohs flehpdam, ja tee kahdu augstmanni sagalda un pee fewim meelo. Tā Jahseps ne darrīja wīfs. Wīsch ne kaunejahs preeksch Warauß un preeksch wīfas Egiptes semmes, tohs sawus brahlus fault un to sawu tehwu fault, kas baddā mirre Kanaäna semmē un nahze maissi pirktees Egiptes semmē.

Kaut jelle tee wahrdi, ko mehs effam dsirdejuschi, — wīfs tas, kas mums schodeen preeksch azzim irr likts, wīhsu prahlu un firdi us ro zillatu, wīssu eenaidibū un dusmibū no fewim atmest nohst un meeru un mihestibū turreht ar wisseem taudim, ne ween ar labbeam, bet arridsan ar taunem! Mahzees no Jahsepa, kristigs zilweks, sawam tuvakam peedoht. Mahzees no Jahsepa, kaunu atmaksah ar labbu! Mahzees no Jahsepa, turreht pasemmigu un pazeetigu prahlu! Tad taws tehwu un tawa mahte atdihwosees garra, un winnu preeks tewim nessihs swichtibū un taweeem behrnu behrneem.

Af! Kungs un Deews, kas tu pats effi ta mihestiba, lehki muhsu fird' un prahfu, muhsu gribbeschanu un patikschamu us weenprahfib un satikschamu, us to, meeru tureht ar wisseem zilwekeem, ne weenam pahri ne darrift, arridsan ar launeem pazee-tees, ne weenam ne atreebtees. Lai tawa azs ar labbpatichschanu schodeen usmettahs us muhsu mahjasweetu, us muhsu firds-wetinu, ta labb, ka mehs ittin ka weena tehwa behrni eekst meera un labprahfibos kohpā dīshwojam. Jesus Kristus par mums wisseem sawas affinis irr islehhis pee krusta kohka, lai mehs wairs affinis weens ohtram ne isleijam, winsch par mums wisseem bahrshamu un lemmoschanu irr dīrdejis, lai mehs pa zelku eedami wairs ne barramees, wairs ne lemmojamees, wairs ne kaunojamees. Winsch jaur eenaidneku rohahm til gruhā nahwē irr mirris, lai mehs walrs eenaidu un dusnibū ne paturram. Kungs un Deews, Jahsepu tu effi svehtijis un Jesu tu effi pagohdinajis winnu pazeetibas, winnu peedewigas firds labbad; arri muhs tu svehtisi, ja to mahzibū klausim un pehz tahs darrifim, ko schodeen mums wisseem effi devis.

Kungs, tu effi muhsu mihtajs tehws, dohd' mums buht taweem mihtelem behr-neem muhschigi. Amen.

W. P.

D i h w o f c h a n a s g u d r i b a.

Settorta dahwana.

7. Ustizziba un taifniba.

Runna tā, tā tu dohma, bet ne wissu to, ko sinni. Dohd kacram, kas tam peederr; darri taifnibu, un tad ne bihstees pahr ne weenu. Tad tu to gohdu eemantosi, ka wissi tewi atihs par ustizzamu un taifnu zilweku. Ustizziba un taifniba irr tahdi tikkumi, ko wissi augstā zeenā curr', bet kas tatschu muhsu laikds lohti retti atrohdami. Nebehdigis jaunekli! zik reis tu ar sawu weeglu prahfu, kas wisseem ustizzabs, teez' peekrahpts! Ta pehz curr'i azzis rohka, kad pehz ustizzibas mekle; tizzi, bet peeluhko, kam? — Ne buht naw labbi pahr tahdahm leetahm runnah, ko pats wehl labbi ne sinn. Ta pehz raugi sawu wallodu no tahdas runnas pee laika nogrohsicht, ka tew pehz naw starpā ja-mello, woi aktal kahds wahrdts tewim isspruhk no muttes, pahr ko pascham pehzak firds sahp. Ne ustizzi arr' wissas taifnas leetas un to, ko pee sawas firds sinni, wisseem, ka ne paleez zilwekeem par nerru un tā pats fewim besgälligu kahdi padarri. Bet kur derr un kur ar to ko labbu warri isbarriht, tur runna to pateefibū bes zahdahm bailehm un ne atraus' ne weenu yufswahrdtu, kaut arri tew pascham tas ihsti ne patiktu, woi kahda breefsmiba tewim jaur to warretu useet. Tahdam zilwekam, kas sawu pirkstu labprahf uhdeni ne bahsch un kas sawu manteli drihs us weena, drihs us ohra plezza mett, tahdam pehz nei draugs, nei eenaldneeks ko ustizz. Runna pats pahr fewi kahdu pateefibū un ne skehp sawas wainos itt ne mas, nedz luhko tahs aibildinaht, woi ar melleem tā isgrohsicht un apfegt. Effi taifns prett fewim un prett zitteem. Gohda, kas gohda jams, un smahde, kas smahde jams. Ne prassi no ne weena zilweka wairak, ne tā tew peenahkahs, un dohd' un darri tikkuschi, kas tew jadohd, woi jadarra. Effi taifns un pateefigs tā pat prett augsteem, tā pat prett semmeem, tā pat prett baggateem, tā pat prett nabbageem, tā pat prett draugeem, tā prett eenaidneekem. Kad nomanni, ka zittam zilwekam

buhtu gruht, tew to doht, kas tew peenahkahs, tad labbā prahā aclaids no sawas
reesas, un luhs, wissi taisni, gohdigi zilweki tew par to mishlehs.

8. Gaddiga buhfchana.

Turri mehru pee wissahm leetahm. Schinnis wahrdöös irr tahda mah,
ziba eekfchā, kas tewi no daschas geklibas aissarga. Deewos zilweku tā irr raddisjīs,
ka tas warr just preeku un behdas, un ka tas jaur to sawā dīshwoschanā buhtu jo
usmannigs. Bet comehr zilwekam naw brihw, woi nu weenam, woi ohtram, preekam
woi behdahm, gluschi nodohtees. Prähita, kas zilwekam, tā fakkoht, par waddomu
dohta, lai to mehru nospreesch, zik taht katrā no scheem diweem likteneem warr eelai
stees. Ta pehz klausit sawa prahita balsi un ne skreij ka aklis turp, kurp preeki woi
behdas tewi gribb aiskraut. Naw labbi, paschā tannī brihdī, kad weens woi ohtris
firdi pahrnehmis, teem gluschi padohtees.

Baudi mehreni sawu laimi, tad zitti tew lihds preefasees un ne weens tewi ne
apfkaudehs. Tu tiksi aissargahts no chwergellbas, kad apdohmaß, ka weens weenigs
azzu-mirklis tawu laimi warr ispohstikt; tu arween' spehst apdohmaht, ka labbač, un
saprattisti sawus fohtus tā us preefchu spert, ka jo augstak tiksi.

Baudi sawas behdas arr' mehreni. Dikti waistedams, brehkdams un mattus
pluhkdams ne kahdu labbumu ne panahst. Wissal tahn nodohdamees, ne eeraudsist
to azzu-mirkli, kurrā kahdu dalku no tahn warretu few nogreest, woi par labbu pahre
wehrst. Weens azzu-mirklis dauds reis' pasaude wissu dīshwibū.

Sawalbees, kad zits tewi apkaitinajis, woi tew ko kaunu pabartisjīs, un ne skreen
tuhlin atreebtees. Daschu reis' ta waina ne mas naw tahn; daschu reis' tu to turri par
fahdi, kas comehr, kad to meerigl un ar prahtu apluhko, ne kahda fahde naw. Ne mas
naw labbi, kaunu ar kaunu atmakaht, — bet tas dauds reis' isdohdahs tā, ka kad ehj
us ugguni usleij, kas drihs tahnas leesmās fanemimahs, kas tewi un tawu prettineeku
aprihj.

7.

Kā ja-atbild us 5tu lihds 8tu jautaschanu.

us stu: Noas, Aksijas dehls (Luhko 21ā laiku grabm. 22tā nod. 12tā versch.)

us 6tu: No Lazarus, no Lazarusa, no Marias, no Martas un no ta baggata jaunekla (Luhko
Mark. 10tā nod. 21mā versch.)

us 7tu: Warauisa ratti (Luhko 1ma Mobs. grabm. 46tā nodallā 5tā versch.)

us 8tu: Jerobeams (Luhko 1mā Lehn. gr. 11tā nod., 30tā un 31mā versch.)

J a u t a f c h a n a s.

9) Kas tas tahds Deewa wihrs bija, kas nedfs schehlojahs, nedfs raudaja, kad
winkam seewa nomirre?

10) Kas tee tahdi 3 praweeschi bija, kas treiju īehniku nammeem weenlihdsigu
pohstu irr pafluddinajuschi?

11) Kas tas tahds wihrs bija wezz-wezzjōs laikds, kas saweem behrneem un
behrnu-behrneem pa wissam aisseedse, wiħnu dsert, un kam schee arri paklaustja?

12) Kursch irr tas wiss-wezzakajs praweets, pahr ko meħs sinnam? 36.